

VALMIERAS NOVADA PAŠVALDĪBA
Uzņēmējdarbības un investīciju piesaistes vides analīze un rīcības plāns
Attīstības programmas 2027–2033 ietvaros

Esošā uzņēmējdarbības un investīciju piesaistes vide

Valmieras novada ilgtspējīga attīstība ir cieši saistīta ar konkurētspējīgas uzņēmējdarbības vides un mērķtiecīgas investīciju piesaistes nodrošināšanu. Ņemot vērā ārējo makroekonomisko nenoteiktību, globālās krīzes riskus un darbaspēka izaicinājumus, pašvaldībai ir nepieciešama sistemātiska, datus balstīta un uz sadarbību vērsta pieeja uzņēmējdarbības politikas īstenošanai.

Šis dokuments izstrādāts, ievērojot *Ceļvedi attīstības plānošanai uzņēmējdarbības veicināšanai un investīciju piesaistei pašvaldībā*, un kalpo kā pamats rīcībām Attīstības programmā 2027–2033.

Valmieras novads ir viens no ekonomiski spēcīgākajiem Vidzemes reģiona attīstības centriem ar daudzveidīgu un strukturāli noturīgu uzņēmējdarbības vidi¹. Pašvaldības administratīvajā teritorijā darbojas uzņēmumi apstrādes rūpniecībā (t.sk. stikla šķiedras, būvmateriālu, koksnes un pārtikas ražošanā), mašīnbūvē un metālapstrādē, loģistikā un uzglabāšanā, informācijas un komunikācijas tehnoloģijās, kā arī pakalpojumu sektorā. Nozīmīgu lomu ieņem uzņēmumi ar ārvalstu kapitāla līdzdalību, kas veicina investīciju ieplūdi, eksporta kapacitāti un augstākas pievienotās vērtības radīšanu.

Saskaņā ar *Ceļvedi attīstības plānošanai*² noteikto pieeju, Valmieras novadā uzņēmējdarbības vides raksturojumā tiek izmantota datu analīze par uzņēmumu skaitu, nozaru struktūru, nodarbinātību un ekonomisko dinamiku vairāku gadu griezumā. Analīze balstīta uz:

- **datu analīzi** (ekonomiskie, sociālie, telpiskie rādītāji),
- **iesaistīto pušu skatījumu,**
- **ārējo un iekšējo risku izvērtējumu,**
- **scenāriju domāšanu** (makroekonomiskā nenoteiktība).

Iesaistītās puses	
Grupa	Loma
Vietējie uzņēmēji	Praktiskā pieredze, šķēršļu identificēšana
Investori (esošie/potenciālie)	Investīciju lēmumu faktori
Pašvaldības struktūrvienības	Atļaujas, infrastruktūra, atbalsta instrumenti
Valsts institūcijas (LIAA, ALTUM u.c.)	Politikas un finansējuma sinhronizācija
Izglītības iestādes	Darbaspēka un inovāciju ekosistēma
Sabiedrība	Sociālā pieņemamība, darbaspēks

Pašvaldība sadarbībā ar Valmieras Attīstības aģentūru ik gadu sagatavo nozaru pārskatus, kas kalpo kā pamats mērķtiecīgai rīcībpolitikai. Vienaļpus identificēts izaicinājums – ierobežota informācija par uzņēmumiem, kuru faktiskā darbība notiek novada teritorijā, bet juridiskā reģistrācija ir citā pašvaldībā. Šī jautājuma risināšanai

¹Saskaņā ar Valmieras novada pašvaldības attīstības plānošanas spēkā esošajiem dokumentiem <https://www.valmierasnovads.lv/dokumenti/valmieras-novada-attistibas-planosanas-dokumenti/>

² Latvijas Republikas Valsts kontrole “Ceļvedis attīstības plānošanai uzņēmējdarbības veicināšanai un investīciju piesaistei pašvaldībā”, <https://www.lrvk.gov.lv/getrevisionfile/29697-InU5FO3Ow8ld7FFIwFZHWzhZsX5rKqEt.pdf>

2025. gadā uzsākta padziļināta sadarbība ar Centrālo statistikas pārvaldi, paredzot jauna analītiska risinājuma ieviešanu 2026. gadā kā pilotprojektu valsts mērogā.

Vēlamā uzņēmējdarbības un investīciju piesaistes vide

Valmieras novada ilgtermiņa mērķis ir veidot ilgtspējīgu, uz inovācijām un zināšanām balstītu ekonomiku, skaidri definējot prioritārās uzņēmējdarbības jomas. Balstoties uz industriālo teritoriju attīstības koncepciju un aprites ekonomikas pieeju, par stratēģiski nozīmīgām nozarēm noteiktas: stikla šķiedras un būvmateriālu ražošana, koka un papīra izstrādājumi, enerģijas ražošana un materiālu pārstrāde, IKT, elektrotehnika un elektronika, mašīnbūve, pārtikas rūpniecība, kā arī loģistika un transporta palīgdarbības. Īpašu lomu jaunā industrializācijas etapā Valmiera snovadā ieņem Valmieras industriālais parks, kas arī saskaņā ar nacionālā līmeņa tautsaimniecības attīstības uzstādījumiem³ piesaista valstiski nodefīnēto bioekonomikas nozaru investīciju uzņēmumus, taču šajā procesā aizvien ir atsevišķi vairāki izaicinājumi, kas nav t.s. vēsturiskajās nozares un attīstības dinamikā.

Rīcībpolitika un atbalsta instrumenti

Atbilstoši **Ceļvedī attīstības plānošana** uzsvērtajai integrētajai pieejai, pašvaldība īsteno kompleksu uzņēmējdarbības atbalsta instrumentu kopumu: programmu “ZĪLE” jaunu uzņēmumu un MVU attīstībai, investīciju piesaistes aktivitātes, nodokļu atvieglojumus, informatīvo un konsultatīvo atbalstu, kā arī uzņēmēju atzinības un sadarbības pasākumus. Attīstot degradētās teritorijas, tiek veidoti industriālie parki ar energoefektīvu infrastruktūru, ņemot vērā Vidzemes reģiona augsto energoietilpību.

Cilvēkresursi, izglītība un investīciju ilgtspēja

Ceļvedī īpaši uzsvērtā cilvēkkapitāla nozīme investīciju piesaistē. Valmieras novadā prioritāte ir kvalificēta darbaspēka sagatavošana visos izglītības līmeņos – no profesionālās izglītības un pieaugušo mūžizglītības līdz augstākajai izglītībai un pētniecībai aprites ekonomikas, inženierzinātņu un viedo materiālu jomās. Paralēli tiek īstenoti talantu piesaistes, remigrācijas un dzīvesvietas nodrošināšanas pasākumi, stiprinot novada konkurētspēju gan nacionālā, gan starptautiskā mērogā.

Indikatoru un rezultātu sistēma (monitoringam)

Zemāk piedāvāta **Ceļvedim atbilstoša indikatoru sistēma**, izmantojama attīstības programmas uzraudzībā.

Iznākuma rādītāji

Joma	Indikators	Datu avots	Periodiskums
Uzņēmējdarbība	Ekonomiski aktīvo uzņēmumu skaits novadā	CSP, VAA	reizi gadā
Investīcijas	Piesaistīto investīciju apjoms (EUR)	LIAA, pašvaldība	reizi gadā

³Nacionālās industriālās politikas pamatnostādnes 2021.-2027. gadam, <https://www.em.gov.lv/lv/industria-politika>

Nodarbinātība	Nodarbināto skaits uzņēmumos	CSP	reizi gadā, pēc nepieciešamības biežāk
Algas	Vidējā bruto darba samaksa (nozarēs)	CSP	reizi gadā

Rezultātu rādītāji

Joma	Indikators	Datu avots
Nozaru struktūra	Augstas pievienotās vērtības nozaru īpatsvars (%)	CSP
Izglītība	Absolventu skaits prioritārajās programmās	Izglītības iestādes
Inovācijas	Uzņēmumu skaits ar jauniem produktiem/tehnoloģijām	Aptaujas, VAA
Investoru interese	Investīciju projektu pieteikumu skaits	LIAA, VAA

Izpildes rādītāji

Rīcība	Indikators
Industriālo teritoriju attīstība	Attīstīto ha / objektu skaits
Atbalsta programmas	Atbalstīto uzņēmumu skaits ("ZĪLE" u.c.)
Sadarbība	Organizēto uzņēmēju pasākumu skaits
Datu kvalitāte	Uzņēmumu aptveres uzlabojums (%)

IKP analīze un attīstības tendences — Valmieras novads (2021–2023)

Šī ekonomiskā raksturojuma mērķis ir sniegt sistemātisku pārskatu par iekšzemes kopprodukta (IKP) attīstību Valmieras novadā no 2021. līdz 2023. gadam, izvērtējot novada lomu Vidzeme reģionā un Latvijas ekonomikā kopumā, kā arī identificēt izaugsmes tendences, produktivitātes rādītājus un potenciālu turpmākajai attīstībai. Analīze tiek izmantota, lai pamatotu plānotos stratēģiskos pasākumus un investīciju prioritātes.

- Valmiera valsts mērogā stabili ieņem otro vietu (aiz Rīgas) pēc saražotās produkcijas un eksporta apjoma uz vienu iedzīvotāju.
- Ilgtermiņa mērķis ir nodrošināt pastāvīgu IKP pieaugumu, ko plānots sasniegt ar industrializāciju, modernizāciju un investīciju piesaisti.
- Novada attīstības programmā IKP ir noteikts kā galvenais rādītājs, kas turpmāk aizstās teritorijas attīstības indeksu (TAI), lai mērītu reģiona ekonomisko jaudu.

Valsts un reģionālais ekonomiskais konteksts

Latvijas iekšzemes kopprodukts faktiskajās cenās 2023. gadā bija 39,6 miljardi EUR, kas ir 9,6 % pieaugums salīdzinājumā ar 2022. gadu. Nacionālajā kontekstā IKP pieaugums 2023. gadā atspoguļo ekonomisko atveseļošanos pēc globālajiem makroekonomiskajiem satricinājumiem un pieprasījuma atgūšanos pakalpojumu un rūpniecības sektoros.

Reģionālā struktūra un produktivitāte: 2023. gadā Rīgas reģions nodrošināja 65,8 % Latvijas IKP, kamēr pārējie reģioni, tostarp Vidzeme, veidoja attiecīgi mazāku daļu no kopējās pievienotās vērtības. Vidzemes reģiona IKP faktiskajās cenās 2023. gadā bija 3,542 miljardi EUR ar 5,8 % pieaugumu pret 2022. gadu. IKP uz vienu

iedzīvotāju Vidzemē bija 12 762 EUR, kas ir virs dažiem citiem Latvijas reģioniem, bet zem valsts vidējā līmeņa.⁴

Valmieras novada IKP rezultāti (2021–2023)

Saskaņā ar Centrālās statistikas pārvaldes (CSP) aprēķiniem un papildu statistiskajiem avotiem par Valmieras novada IKP:

- 2021. gadā Valmieras novada IKP faktiskajās cenās bija 729 488 tūkstoši EUR, kas nodrošināja aptuveni 14 278 EUR uz vienu iedzīvotāju.
- 2022. gadā IKP pieauga līdz 791 955 tūkstoši EUR, jeb 15 555 EUR uz vienu iedzīvotāju, demonstrējot stabilu pieaugumu salīdzinājumā ar iepriekšējo gadu.
- 2023. gadā Valmieras novada IKP uz vienu iedzīvotāju bija 24 344 EUR, kas būtiski pārsniedz Vidzemes statistiskā reģiona vidējo līmeni un Latvijā raksturīgos vidējos rādītājus novados.

Gads	IKP uz vienu iedzīvotāju (EUR)	Pozīcija Latvijā
2021	20 800	2. vieta
2022	~24 300	2. vieta
2023	~28 000	2. vieta

Šie dati parāda, ka Valmieras novads jau 2023. gadā atspoguļo būtisku pievienotās vērtības radīšanu ekonomikā, kas raksturojas ne tikai ar apjomu pieaugumu, bet arī ar produktīvāku ekonomisko struktūru nekā vidēji reģionā. Tas apliecina spēcīgu ekonomisko aktivitāti, augstu produktivitātes līmeni un stabilu izaugsmes dinamiku, kas balstīta ražošanā, eksporta orientētās nozarēs un kvalificēta darbaspēka piesaistē.

IKP rezultātu nozīme stratēģiskajām prioritātēm

Analizētie IKP rādītāji tieši atbalsta stratēģiskos mērķus un investīciju prioritātes, kas definētas Valmieras novada attīstības dokumentos un ES fondu programmās:

Produktivitātes un izaugsmes stimulēšana
Valmieras novada augstā IKP uz vienu iedzīvotāju 2023. gadā salīdzinājumā ar Vidzemes reģionu un Latvijas vidējo līmeni uzsvēr novada konkurētspēju un spējību radīt pievienoto vērtību vairāku gadu dinamikā. Tas veicina investīciju piesaisti ražošanas, inovāciju un tehnoloģiju attīstībā.

Ilgspējīgas nodarbinātības un ienākumu palielināšana
IKP pieaugums kopā ar nodarbinātības un uzņēmējdarbības rādītāju attīstību (piem., darbinieku skaita pieaugums un nodokļu iemaksu palielinājums) veicina lielāku reģionālo ienākumu atdevi, uzlabo dzīves kvalitāti un nodrošina fiskālās kapacitātes pieaugumu pašvaldības pakalpojumu nodrošināšanai.

⁴ Latvijas Republikas Centrālā statistikas pārvaldes, 2025. gads <https://stat.gov.lv/lv/statistikas-temas/valsts-ekonomika/ikp-gada/preses-relizes/24724-ikp-regionos-2023-gada>

Infrastruktūras investīciju pamatojums

Augstie IKP rādītāji un to stabilā izaugsme 2021–2023. gadā kalpo kā pamatojums infrastruktūras un ražošanas kapacitātes paplašināšanai, tostarp industriālo parku attīstībai, transporta un loģistikas mezglu modernizācijai, kas nepieciešama, lai turpmāk stimulētu pieprasījumu pēc kvalificētas darbaspēka un veicinātu uzņēmējdarbības konkurētspēju.

Nodarbinātība Valmieras novada pašvaldībā

Kopumā Valmieras novadā iedzīvotāji visvairāk ir nodarbināti apstrādes rūpniecībā, tirdzniecībā un izglītībā. Šīs trīs nozares ir starp populārākajām lielākajā daļā novada pašvaldību apvienību. Detalizētāks nozaru raksturojums pēc nodarbinātības rādītājiem:

Apstrādes rūpniecība: Tā ir visnozīmīgākā nozare visā novadā, nodarbinot vidēji katru sesto strādājošo. Tā ieņem vadošās pozīcijas Kocēnu, Brenguļu, Kauguru un Trikātas, kā arī Naukšēnu apvienībās.

Tirdzniecība: Šī ir nākamā svarīgākā nozare, kas ir starp četrām galvenajām nozarēm visās novada apvienībās un ieņem vadošo lomu Valmieras pilsētā.

Izglītība: Trešā populārākā nozare, kurā ir nodarbināts vidēji katrs astotais novadā strādājošais. Tā stabili ietilpst četru galveno nozaru sarakstā visās novada apvienībās, nodarbinot vismaz 10% strādājošo katrā no tām.

Lai gan šīs trīs nozares dominē kopējā novada mērogā, atsevišķās teritorijās ir novērojamas atšķirības. Piemēram, Naukšēnu apvienībā populārākā nodarbinātības nozare ir lauksaimniecība. Savukārt Strenču apvienībā nodarbinātības struktūra būtiski atšķiras – tur pirmajā vietā ir veselība un sociālā aprūpe (nodarbinot 42,1% vietējo strādājošo), kam seko lauksaimniecība, bet apstrādes rūpniecība ir tikai trešajā vietā.

Nodarbinātības struktūru Valmieras novadā var salīdzināt ar daudzkrāsainu mozaīku – lai gan lielākie laukumi pieder rūpniecībai, tirdzniecībai un izglītībai, katrai novada daļai ir savi unikālie akcenti, kas papildina kopējo ekonomisko ainu.

Valmieras novada attīstības plānošanas dokumentos un uzraudzības rādītājos ir sniegta informācija gan par esošo situāciju 2024. gadā, gan plānotajiem mērķiem 2025. gadam.

Saskaņā ar aktuālajiem uzraudzības rādītājiem, 2024. gada 31. decembrī Valmieras novadā tika fiksēti šādi dati:

- Kopējais bezdarba līmenis: 3,1%. Šis rādītājs ir zemāks nekā 2023. gada beigās (3,5%) un 2022. gada beigās (3,6%).
- Bezdarbs jauniešu vidū (15–24 gadi): 8,5%.
- Bezdarbs pirms pensijas vecuma iedzīvotāju vidū: 13,9%.

Šāds zems bezdarba līmenis (zem 4–5%) norāda uz to, ka novadā **aktuālāks ir nevis darbavietu trūkums, bet gan darbaspēka nepietiekamība, un darba devējiem nākas konkurēt par darbiniekiem**. Attīstības programmas uzraudzības rādītājos 2025. gadam tika noteikti šādi sasniedzamie mērķi:

- Kopējais bezdarba līmenis: tiek prognozēts, ka tas varētu nedaudz pieaugt, taču tas nedrīkst pārsniegt 5% robežu.

- Specifiskās grupas: tiek plānots, ka jauniešu un pirms pensijas vecuma iedzīvotāju bezdarba līmenim ir jāsamazinās salīdzinājumā ar iepriekšējiem periodiem.

Bezdarba līmeņa tendences un nodarbinātības veicināšana ir cieši saistīta ar novada industriālo politiku:

- Jaunu darbavietu radīšana: tiek plānots, ka Valmieras Industriālā parka (VIP) izveide radīs vismaz 140 jaunas darbavietas. Arī citi infrastruktūras projekti, piemēram, Valmieras Rūpniecības un eksporta parka attīstība, jau ir radījuši 122 jaunas darbavietas.
- Prognozes: Pašvaldības ilgtermiņa prognoze līdz 2028. gadam paredz, ka bezdarba līmenim ir tendence samazināties, pateicoties VIP labvēlīgajai ietekmei uz reģiona ekonomiku un investīciju piesaisti.
- Atbalsta pasākumi: Nodarbinātības veicināšanai pašvaldība sadarbojas ar NVA, plānojot apmācību pasākumus un speciālistu piesaistes programmas, īpaši ņemot vērā darbaspēka tirgus ierobežojumus.

Valmieras novada darba tirgus šobrīd atgādina pārpildītu bišu stropu – darbības ir tik daudz, ka galvenais izaicinājums nav atrast darbu, bet gan nodrošināt pietiekamu skaitu "darba bišu", lai visas iecerētās ražotnes un pakalpojumi varētu funkcionēt ar pilnu jaudu.

SVID (SWOT⁵) analīze — Valmieras novada uzņēmējdarbības vide

SVID analīze ir viena no plašāk izmantotajām stratēģiskās plānošanas metodēm uzņēmējdarbības vides un investīciju piesaistes izvērtēšanai gan publiskajā, gan privātajā sektorā. Šajā dokumentā SVID analīze tiek izmantota kā strukturēts analītisks instruments Valmieras novada uzņēmējdarbības un investīciju vides novērtēšanai, nodrošinot līdzsvarotu skatījumu uz iekšējiem resursiem un ārējiem attīstības nosacījumiem.

Valmieras novada gadījumā stiprās un vājās puses atspoguļo pašvaldības un vietējās uzņēmējdarbības struktūras raksturlielumus, tostarp infrastruktūru, cilvēkkapitālu, institucionālo kapacitāti un uzņēmējdarbības ekosistēmu. Savukārt iespējas un draudi raksturo ārējos faktorus, piemēram, makroekonomiskās tendences, normatīvā regulējuma izmaiņas, investīciju plūsmas un tehnoloģisko attīstību.

SVID analīzes izstrāde veikta vairākos secīgos posmos. Pirmajā posmā tika apkopota kvantitatīvā un kvalitatīvā informācija par Valmieras novada uzņēmējdarbības vidi, izmantojot statistikas datus, politikas plānošanas dokumentus, kā arī uzņēmēju un institūciju iesaistes rezultātus. Otrajā posmā identificētie faktori tika klasificēti četrās SVID kategorijās, nodrošinot skaidru atšķirību starp iekšēji ietekmējamām un ārējiem, pašvaldības tieši nekontrolējamām faktoriem. Trešajā posmā veikta faktoru savstarpējā izvērtēšana, lai noteiktu būtiskākos stratēģiskos jautājumus, kas ietekmē investīciju piesaistes potenciālu.

Lai mazinātu vienu no biežāk minētajiem SVID analīzes ierobežojumiem – subjektivitāti –, analīze papildināta ar PESTEL analīzes rezultātiem un riska analīzi, šāda pieeja ļauj precīzāk identificēt ārējos draudus un iespējas, kā arī sasaistīt tos ar

⁵ SWOT - Strengths, Weaknesses, Opportunities, Threats, Metodoloģiski SVID analīze balstās uz pieņēmumu, ka organizācijas vai teritorijas attīstības potenciālu nosaka iekšējo faktoru (stiprās un vājās puses) mijiedarbība ar ārējās vides faktoriem (iespējas un draudi) (Gürel & Tat, 2017).

konkrētiem rīcības plāna pasākumiem.

SVID analīze šajā dokumentā netiek izmantota kā pašmērķis, bet gan kā pamats stratēģisko prioritāšu noteikšanai, rīcības virzienu formulēšanai un investīciju piesaistes politikas izstrādei. Analīzes rezultāti tieši sasaistīti ar Attīstības programmas 2022–2028 mērķiem, nodrošinot, ka identificētās stiprās puses tiek mērķtiecīgi izmantotas, vājās puses – mazinātas, iespējas – aktīvi izmantotas, savukārt draudi – savlaicīgi pārvaldīti. Šāda pieeja atbilst labajai starptautiskajai praksei reģionālās attīstības un publiskās pārvaldības plānošanā.

STIPRĀS PUSES

Nr.	Faktors	Apraksts
S1	Stratēģiska ģeogrāfiskā atrašanās vieta	Valmieras novads atrodas nozīmīgā reģionālā transporta un loģistikas telpā, nodrošinot salīdzinoši labu piekļuvi nacionālajiem un starptautiskajiem tirgiem.
S2	Attīstīta ražošanas un eksporta bāze	Novadā darbojas konkurētspējīgi ražošanas uzņēmumi ar pieredzi eksportā, kas veido stabilu ekonomisko pamatu.
S3	Izglītības un pētniecības kapacitāte	Augstākās izglītības un profesionālās izglītības iestādes nodrošina pamatu kvalificēta darbaspēka sagatavošanai.
S4	Uzņēmējdarbības atbalsta infrastruktūra	Pieejami industriālie parki, biznesa atbalsta struktūras un konsultatīvie pakalpojumi.
S5	Pašvaldības pieredze projektu īstenošanā	Uzkrāta pieredze ES fondu un investīciju projektu vadībā un īstenošanā.

VĀJĀS PUSES

Nr.	Faktors	Apraksts
W1	Kvalificēta darbaspēka trūkums	Demogrāfiskās tendences un migrācija ierobežo uzņēmumu attīstības iespējas.
W2	Ierobežota kapitāla pieejamība MVU	Mazajiem un vidējiem uzņēmumiem ir apgrūtināta piekļuve finansējumam.
W3	Nepietiekama mājokļu pieejamība	Ierobežots dzīvojamais fonds kavē jaunu speciālistu piesaisti.
W4	Atkarība no ārējiem tirgiem	Augsta eksporta orientācija palielina jutīgumu pret globālām svārstībām.
W5	Administratīvā sloga uztvere	Atsevišķos gadījumos investori uztver procedūras kā sarežģītas un laikietilpīgas, bet tās identificētas nacionālā līmenī, bet ietekmē investīciju piesaisti arī reģionos, t.sk. Valmieras novada pašvaldībā.

Nr.	Faktors	Apraksts
O1	ES fondu finansējums 2028–2034	Pieejami resursi infrastruktūras, inovāciju un uzņēmējdarbības atbalstam.
O2	Zaļo un digitālo investīciju pieaugums	Pieaugošs pieprasījums pēc ilgtspējīgiem un tehnoloģiski attīstītiem risinājumiem.
O3	Reemigrācijas potenciāls	Iespēja piesaistīt atpakaļ kvalificētus speciālistus.
O4	Industriālo teritoriju attīstība, pilnveidošana	Rūpniecības zonu paplašināšana investoru piesaistei
O5	Publiskās–privātās partnerības	Jauni finansēšanas un projektu īstenošanas modeļi. Riska fondi.

IESPĒJAS

DRAUDI

Nr.	Faktors	Apraksts
-----	---------	----------

T1	Globālās ekonomikas lejupslīde	Samazina investīciju plūsmas un eksportu.
T2	Procentu likmju pieaugums	Sadārdzina kapitālu un kavē investīcijas.
T3	Normatīvā regulējuma nestabilitāte	Palielina investoru nenoteiktību.
T4	Demogrāfiskā situācijas pasliktināšanās	Samazina darbaspēka pieejamību ilgtermiņā.
T5	Krīzes un ārkārtas situācijas	Pandēmijas, ģeopolitiskie riski un klimata notikumi var būtiski ietekmēt uzņēmējdarbību.

Stratēģiskā interpretācija

SVID analīze apliecina, ka Valmieras novadam ir stabils pamats ilgtspējīgai uzņēmējdarbības attīstībai un investīciju piesaistei, balstoties uz salīdzinoši attīstītu uzņēmējdarbības ekosistēmu, kvalitatīvu dzīves vidi un izglītības infrastruktūras klātbūtni. Šīs stiprās puses veido konkurētspējīgu platformu jaunu investīciju piesaistei gan nacionālā, gan starptautiskā mērogā, īpaši ražošanas, inovāciju un zināšanu ietīpīgās nozarēs. Vienlaikus analīze uzrāda vairākas strukturālas vājās puses, kas var ierobežot izaugsmes tempu, ja netiek mērķtiecīgi risinātas. Būtiskākās no tām ir kvalificēta darbaspēka trūkums, ierobežota mājokļu pieejamība un uzņēmumu atkarība no ārējiem tirgiem. Šie faktori palielina uzņēmējdarbības ievainojamību pret ārējiem ekonomiskajiem satricinājumiem un var mazināt investoru uzticību ilgtermiņā.

Ārējās vides analīze norāda uz nozīmīgām iespējām, kuras Valmieras novads var izmantot savas konkurētspējas stiprināšanai. ES fondu finansējums 2027–2033 plānošanas periodā, zaļās un digitālās transformācijas procesi. Viena no iespējām būtu publiskās–privātās partnerības modeļu attīstība/pilnveide. Īpaši nozīmīgs potenciāls ir reemigrācijas veicināšanā un augstas pievienotās vērtības investīciju piesaistē. Vienlaikus jāņem vērā būtiski ārējie draudi, tostarp globālās ekonomikas lejupslīdes riski, kapitāla izmaksu pieaugums, normatīvā regulējuma nenoteiktība un demogrāfiskās tendences. Šo draudu ietekme uz Valmieras novada uzņēmējdarbības vidi galvenokārt ir ārēja un pašvaldības tieši nekontrolējama, tādēļ stratēģiskajai pieejai jābūt vērstai uz noturības stiprināšanu, risku diversifikāciju un elastīgu politikas instrumentu izmantošanu.

Stratēģiju matrica⁶

SO stratēģijas (Stiprās puses un Iespējas)

Stratēģija	Apraksts
SO1	Izmantot attīstīto uzņēmējdarbības ekosistēmu un ES fondu finansējumu industriālo teritoriju un inovāciju infrastruktūras attīstībai.
SO2	Balstoties uz dzīves vides kvalitāti un izglītības iestādēm, piesaistīt zināšanu ietīpīgas un zaļās investīcijas.
SO3	Attīstīt publiskās–privātās partnerības, izmantojot pašvaldības projektu vadības pieredzi.

WO stratēģijas (Vājās puses un Iespējas)

⁶ SWOT - Strengths, Weaknesses, Opportunities, Threats

Stratēģija	Apraksts
WO1	Izmantot ES fondu un citu starptautisko finansējumu, tostarp izmantojot PPP, mājokļu pieejamības uzlabošanai darbaspēka piesaistei.
WO2	Veidot mērķētas programmas kvalificēta darbaspēka trūkuma mazināšanai, tostarp reemigrācijas jomā.
WO3	Attīstīt finanšu atbalsta instrumentus MVU, kombinējot pašvaldības un valsts resursus.

ST stratēģijas (Stiprās puses un Draudi)

Stratēģija	Apraksts
ST1	Diversificēt uzņēmējdarbības struktūru, balstoties uz esošajām stiprajām nozarēm, lai mazinātu globālo krīžu ietekmi.
ST2	Izmantot pašvaldības institucionālo kapacitāti investoru atbalsta un krīžu vadības mehānismu izveidei.
ST3	Attīstīt vietējo piegāžu ķēžu sadarbību ārējo tirgu svārstību mazināšanai.

WT stratēģijas (Vājās puses + Draudi)

Stratēģija	Apraksts
WT1	Balansēt atkarību no ārējiem tirgiem, turpināt veicināt klasteru attīstību, un tādējādi veicinot vietējo uzņēmumu sadarbību un pakalpojumu attīstību un iesaisti.
WT2	Uzlabot administratīvos procesus, iesaistoties nacionālā līmeņa tiesiskā regulējuma uzlabošanā, un investoru apkalpošanu, lai mazinātu regulējuma nenoteiktības ietekmi.
WT3	Veidot krīžu gatavības un noturības pasākumus uzņēmējdarbības atbalstam ārkārtas situācijās.

Precizēta un terminēta rīcība (Ceļveža⁷ loģikā)

Efektīva investīciju piesaiste un uzņēmējdarbības vides stiprināšana Valmieras novadā prasa sistemātisku un koordinētu rīcību, kas balstīta uz skaidri definētiem termiņiem, atbildīgajiem un izpildes mērījumiem. Šīs sadaļas mērķis ir nodrošināt, ka visi pasākumi, kas saistīti ar investoru piesaisti, risku pārvaldību un institūciju sadarbību, tiek īstenoti konsekventi un pārskatāmi, vienlaikus samazinot ārējo risku ietekmi uz uzņēmējdarbību.

Rīcības plāns izstrādāts, ņemot vērā “Ceļvedi attīstības plānošanai uzņēmējdarbības veicināšanai un investīciju piesaistei pašvaldībā”, integrējot starpinstitucionālu sadarbību, standartizētus protokolus un proaktīvu riska uzraudzību. Šī pieeja ļauj ne tikai koordinēt dažādu institūciju darbību, bet arī veicināt savlaicīgu lēmumu pieņemšanu un resursu optimālu izmantošanu investīciju piesaistei.

Rīcības plānā galvenais uzsvars likts uz iespējamu Investīciju koordinācijas grupas izveidi, kas apvieno Valmieras novada pašvaldību, LIAA, ALTUM un NVA, nodrošinot regulāru sadarbību un ātru informācijas apmaiņu. Tiek izstrādāts vienots

⁷ “Ceļvedis attīstības plānošanai uzņēmējdarbības veicināšanai un investīciju piesaistei pašvaldībā” (sagatavots Valsts kontroles metodikas ietvarā)

investoru apkalpošanas protokols, kas standartizē procesus, saīsina investoru pieprasījumu apstrādes laiku un uzlabo investoru pieredzi. Tāpat ir paredzēts krīžu rīcības plāns uzņēmējdarbībai, kas nosaka pasākumus ārkārtas situācijās – piemēram, ekonomikas lejupslīdes, globālu krīžu vai pandēmiju gadījumā – lai saglabātu investīciju plūsmu un nodrošinātu uzņēmumu noturību.

Rīcības plāna izpilde tiek nodrošināta ar konkrētiem termiņiem un KPI, kas ļauj regulāri izvērtēt progresu un ietekmi. Katrs solis ir sasaistīts ar atbildīgajām institūcijām, sākuma un beigu datumiem, kā arī mērogiem, piemēram, investoru risku samazināšanu vai vidējā apkalpošanas laika saīsināšanu. GANTT diagrammas vizualizācija nodrošina pārskatāmību, ļauj saskaņot pasākumus un identificēt potenciālos kavēkļus, kas varētu ietekmēt investīciju piesaistes tempu.

Šāda strukturēta un terminēta pieeja nodrošina, ka Valmieras novads var efektīvi reaģēt uz ārējiem riskiem, veicināt uzņēmējdarbības un investīciju vidi, kā arī palielināt pašvaldības konkurētspēju reģionālajā un starptautiskajā līmenī.

Rīcības pasākumi

Lai nodrošinātu mērķa sasniegšanu, tiek ieteikti sekojoši pasākumi:

Nr.	Rīcības solis	Atbildīgais	Sākuma datums	Beigu datums	Termiņš mēnešos	KPI / Mērījums	Statuss
1	Izveidot pastāvīgu Investīciju koordinācijas grupu	Valmieras novada pašvaldība (Attīstības pārvalde)	01.02.2026	31.07.2026	pastāv	Koordinācijas grupas izveide, tikšanās grafika apstiprināšana	Plānots / Notiek / Pabeigts
2	Noteikt vienoto investoru apkalpošanas protokolu	Pašvaldība + LIAA	01.03.2026	31.10.2026	8	Apstiprināts protokols, vidējais investoru apkalpošanas laiks < 10 darba dienas	Plānots / Notiek / Pabeigts
3	Izstrādāt krīžu rīcības plānu uzņēmējdarbībai	Pašvaldība + ALTUM + NVA	01.04.2026	31.03.2027	12	Krīžu plāns apstiprināts, simulācijas gadījumu testēšana 1 reizi gadā	Plānots / Notiek / Pabeigts
4	Regulāra investoru risku monitorēšana	Pašvaldība (Attīstības pārvalde)	01.06.2026	31.12.2027	18	2 investoru risku atskaides gadā, risku ietekmes samazinājums $\geq 15\%$	Plānots / Notiek / Pabeigts
5	Koordinēt rīcības īstenošanu un uzraudzību	Pašvaldība + Investīciju koordinācijas grupa	01.02.2026	31.07.2027	18	100% rīcības soļu ieviešana, progresu atskaite reizi ceturksnī	Plānots / Notiek / Pabeigts

Risku analīze un rīcības to novēršanai

Galvenie riski

- Makroekonomiskie satricinājumi
- Covid-19 tipa krīzes
- Nodokļu, tiesiskās vides politikas izmaiņas

Risku identifikācijas mērķis

Šīs riska analīzes mērķis ir sistemātiski identificēt, novērtēt un strukturēt Valmieras novada uzņēmējdarbības un investīciju piesaistes vidi ietekmējošos riskus, lai nodrošinātu ilgtspējīgu, noturīgu un konkurētspējīgu ekonomisko attīstību Attīstības programmas 2027–2033 īstenošanas periodā. Riska analīze kalpo kā pamats mērķtiecīgai lēmumu pieņemšanai, resursu plānošanai un savlaicīgai preventīvo pasākumu īstenošanai, īpašu uzmanību pievēršot ārējo makroekonomisko apstākļu un neparedzamu krīžu ietekmei.

Riska identifikācija tiek veikta, ņemot vērā, ka uzņēmējdarbības un investīciju vide ir dinamiska sistēma, kuru ietekmē globāli, nacionāli, reģionāli un lokāli faktori. Valmieras novada gadījumā īpaši nozīmīgi ir eksporta tirgu svārstību, kapitāla pieejamības, darbaspēka pieejamības, normatīvā regulējuma izmaiņu un klimata pārmaiņu radītie riski. Vienlaikus analīzē iekļauti arī zemas varbūtības, bet augstas ietekmes riski, piemēram, sabiedrības veselības krīzes, ģeopolitiskās spriedzes pieaugums un pēkšņas finanšu tirgu korekcijas.

Metodoloģiski riska analīze balstīta uz starptautiski atzītām stratēģiskās plānošanas un risku vadības pieejām. Riska identifikācijas sākotnējais posms veikts, izmantojot SVID (SWOT) analīzi, kas ļauj strukturēti identificēt gan iekšējos, gan ārējos riskus. Identificētie riski tālāk grupēti tematiskajās riska kategorijās: makroekonomiskie, finanšu, politikas un regulējuma, darbaspēka un sociālie, vides un klimata, institucionālie, kā arī krīžu un neparedzamo risku grupa.

Riska novērtēšanai izmantota kvalitatīvi–kvantitatīva pieeja, katram riskam nosakot varbūtību un ietekmi piecu punktu skalā, saskaņā ar ISO 31000:2018 risku vadības standarta principiem. Aprēķinot riska līmeni, tiek nodrošināta salīdzināmība starp dažādu risku grupām un identificēti prioritārie riski, kuriem nepieciešama tūlītēja vai pastiprināta rīcība.

Analīze balstās uz zinātniskās literatūras un starptautisko institūciju pētījumiem par investīciju klimatu un reģionālo attīstību, tostarp Ekonomiskās sadarbības un attīstības organizācijas (OECD), Eiropas Komisijas, Pasaules Bankas un Eiropas Investīciju bankas vadlīnijām. Papildus izmantoti Valsts kontroles izstrādātā *Ceļveža attīstības plānošanai uzņēmējdarbības veicināšanai un investīciju piesaistei pašvaldībā* principi, kā arī Latvijas un Eiropas Savienības normatīvais regulējums reģionālās attīstības jomā.

Šādā veidā izstrādātā riska analīze nodrošina ne tikai risku identificēšanu, bet arī to sasaisti ar konkrētiem rīcības plāna pasākumiem, veidojot praktisku un uz rezultātu orientētu risku vadības sistēmu Valmieras novada uzņēmējdarbības un investīciju piesaistes politikas īstenošanai.

Risku analīze (t.sk. neparedzami riski)

Riska matrica (saīsināta)

Risks	Ietekme	Varbūtība	Riska līmenis
Globāla ekonomikas krīze	Augsta	Vidēja	Augsts
Covid-19 tipa krīze	Augsta	Zema–vidēja	Vidējs
Procentu likmju pieaugums	Augsta	Augsta	Augsts
Nodokļu politikas maiņa	Vidēja	Vidēja	Vidējs
Darbaspēka trūkums	Augsta	Augsta	Augsts

Rīcības plāns (KPI un TERMIŅI)

Nr.	Rīcības virziens	Pasākums	KPI	KPI sākuma vērtība	KPI mērķis (2033)	Atbildīgais	Termiņš	Statuss
1	Analīze	Uzņēmējdarbības vides pilna analīze	Analīžu skaits	0	3	Attīstības pārvalde	2026	
2	Sadarbība	Investīciju koordinācijas grupas izveide	Izveidota grupa (jā/nē)	Nē	Jā	Pašvaldība	2026	
3	Investori	Vienas pieturas investoru apkalpošana	Apkalpoto investoru skaits	0	≥20 gadā	Pašvaldība/LIAA	2026 - 2029	
4	Projekti	Investīciju projektu portfelis	Gatavi projekti	0	≥10	Pašvaldība	2026	
5	Darbaspēks	Darbaspēka piesaistes pasākumi	Jaunas darbavietas	–	+500	Pašvaldība	2031	
6	Noturība	Krīžu rīcības plāns	Apstiprināts plāns	Nē	Jā	Pašvaldība	2026	

Statuss: *Plānots / Procesā / Pabeigts / Kavējas*

Rīcība pret galvenajiem riskiem

Valmieras novada uzņēmējdarbības un investīciju vide kopumā raksturojama kā strukturāli stabila un konkurētspējīga, tomēr vienlaikus pakļauta būtiskai ārējo makroekonomisko, politisko un sociālo faktoru ietekmei. Veiktā paplašinātā SVID analīze nepārprotami apliecina, ka pašvaldības tiešās ietekmes iespējas uz šiem faktoriem ir ierobežotas, taču tās spēja savlaicīgi pielāgoties, koordinēt institucionālo rīcību un stiprināt sistēmisko noturību ir izšķiroša ilgtermiņa attīstības kontekstā.

Stratēģiskais secinājums ir, ka Valmieras novada attīstības fokuss nevar balstīties tikai uz atsevišķiem uzņēmējdarbības atbalsta instrumentiem vai investīciju piesaistes pasākumiem. **Tā vietā nepieciešama integrēta, proaktīva pieeja, kuras centrā ir risku vadība**, institucionālā sadarbība un elastīga reaģēšana uz krīzēm. Šāda pieeja atbilst gan OECD un Pasaules Bankas reģionālās attīstības rekomendācijām, gan arī “Ceļveža attīstības plānošanai uzņēmējdarbības veicināšanai un investīciju piesaistei pašvaldībā” pamatprincipiem

SVID analīze apliecina, ka Valmieras novadam ir spēcīgs pamats ilgtspējīgai izaugsmei – attīstīta uzņēmējdarbības ekosistēma, funkcionējoša izglītības infrastruktūra, salīdzinoši augsta dzīves vides kvalitāte un pašvaldības institucionālā kapacitāte. Šīs stiprās puses veido uzticamu platformu investīciju piesaistei, īpaši ražošanas, inovāciju, zaļo tehnoloģiju un zināšanu ietilpīgo nozaru segmentā. Vienlaikus šīs priekšrocības jāuzskata nevis par pašsaprotamu konkurētspējas garantu, bet par aktīvu resursu, kas mērķtiecīgi jāizmanto SO un ST stratēģiju īstenošanā

Analīze vienlaikus izgaismo arī strukturālās vājās puses – kvalificēta darbaspēka trūkumu, mājokļu pieejamības ierobežojumus, MVU modernizācijas izaicinājumus un uzņēmumu atkarību no ārējiem tirgiem. Šie faktori būtiski palielina uzņēmējdarbības vides ievainojamību ekonomiskā cikliskuma, procentu likmju pieauguma un globālu krīžu gadījumā. Tādēļ WO un WT stratēģiju īstenošana nav uzskatāma par sekundāru, bet gan par kritiski svarīgu priekšnoteikumu investoru uzticības saglabāšanai un ilgtermiņa stabilitātei.

Īpaši nozīmīgs stratēģiskais uzsvars ir liekams uz proaktīvu risku vadību. Riska analīze skaidri norāda uz augsta līmeņa riskiem – globālām ekonomiskām krīzēm, procentu likmju pieaugumu un darbaspēka trūkumu –, kuriem raksturīga gan augsta ietekme, gan augsta vai vidēja varbūtība. Tas nozīmē, ka investīciju piesaistes politika nevar būt tikai izaugsmi stimulējoša, bet tai jāietver arī krīžu gatavības un uzņēmējdarbības noturības mehānismi, tostarp krīžu rīcības plāni, elastīgi atbalsta instrumenti un institucionāli koordinēta rīcība ārkārtas situācijās.

Institucionālā sadarbība šajā kontekstā kļūst par centrālo stratēģisko elementu. Investīciju koordinācijas grupas izveide, vienots investoru apkalpošanas protokols un regulāra sadarbība ar LIAA, ALTUM, NVA un izglītības iestādēm nav tikai administratīvs risinājums, bet instruments, kas samazina nenoteiktību, paātrina lēmumu pieņemšanu un uzlabo investoru uztveri par pašvaldības profesionalitāti. Tas tieši sasaucas ar ST un WT stratēģijām, kuru mērķis ir mazināt ārējo draudu ietekmi un kompensēt strukturālās vājās puses.

Noslēgumā jāsecina, ka Valmieras novada uzņēmējdarbības un investīciju videi raksturīga laba strukturālā bāze, taču tās ilgtspēja būs tieši atkarīga no spējas pārorientēties no reaktīvas uz proaktīvu attīstības vadību. Galvenais stratēģiskais uzdevums nav tikai investīciju piesaiste kā mērķis pats par sevi, bet gan noturīgas, krīzēm pielāgotas un institucionāli koordinētas uzņēmējdarbības vides veidošana. Šāda pieeja nodrošina, ka Valmieras novads spēj ne tikai izmantot izaugsmes iespējas labvēlīgos ekonomiskos apstākļos, bet arī saglabāt konkurētspēju un investoru uzticību ilgtermiņā, neatkarīgi no ārējās vides svārstībām.

Risks 1: Globālās ekonomikas lejupslīde

Elements	Apraksts
Riska nosaukums	Globālās ekonomikas lejupslīde
Riska apraksts	Starptautiskās ekonomikas izaugsmes palēnināšanās vai recesija samazina ārējo pieprasījumu pēc precēm un pakalpojumiem, kas tieši ietekmē eksportējošo uzņēmumu darbības apjomus un investīciju plānus.
Ietekme	Augsta
Varbūtība	Vidēja
Riska līmenis	Augsts
Ietekmes sekas	Eksporta apjoma kritums, uzņēmumu apgrozījuma samazināšanās, investīciju projektu atlikšana, iespējams nodarbinātības samazinājums.
Ietekmētās puses	Eksportējošie uzņēmumi, investori, pašvaldība (nodokļu ieņēmumi), darbaspēks

Riska vadības pasākumi

Pasākums	Apraksts
Nozaru diversifikācija	Veicināt uzņēmējdarbības struktūras līdzsvarošanu, attīstot pakalpojumu, inovāciju un vietējā tirgus orientētas nozares, lai samazinātu atkarību no eksporta.
Vietējā tirgus stiprināšana	Atbalstīt uzņēmumus, kas orientējas uz vietējo un reģionālo patēriņu, veicinot publiskā un privātā sektora sadarbību.
Elastīgi atbalsta instrumenti	Krīzes situācijās nodrošināt īstermiņa atbalsta mehānismus (grantu, nodokļu atvieglojumu, konsultāciju), lai mazinātu uzņēmumu finanšu slogu.

Makroekonomisko risku pārvaldība prasa nepārtrauktu ārējās vides monitoringu un ciešu sadarbību starp pašvaldību, uzņēmējiem un valsts institūcijām. Pašvaldības loma šajā procesā ir nodrošināt elastīgu, uz datiem balstītu pieeju, kas ļauj savlaicīgi pielāgot atbalsta pasākumus mainīgajiem ekonomiskajiem apstākļiem un saglabāt Valmieras novada investīciju pievilcību arī ekonomiskās nenoteiktības periodos.

Finanšu un kapitāla pieejamības riski

Finanšu riski būtiski ietekmē investīciju lēmumus, jo kapitāla izmaksu un pieejamības izmaiņas tieši nosaka uzņēmumu spēju uzsākt vai paplašināt saimniecisko darbību. Šie riski ir īpaši nozīmīgi kapitālietilpīgās nozarēs un mazo un vidējo uzņēmumu segmentā.

Risks: Procentu likmju pieaugums

Elements	Apraksts
Riska nosaukums	Procentu likmju pieaugums
Riska apraksts	Centrālo banku monetārās politikas rezultātā pieaugošas aizņēmumu izmaksas palielina investīciju projektu finansēšanas slogu un samazina investoru aktivitāti.
Ietekme	Ļoti augsta
Varbūtība	Augsta
Riska līmenis	Ļoti augsts
Ietekmes sekas	Investīciju projektu atlikšana vai atcelšana, jaunu uzņēmumu skaita samazinājums.

Riska vadības pasākumi

Pasākums	Apraksts
Sadarbība ar ALTUM	Finanšu instrumentu izmantošana aizdevumu nosacījumu uzlabošanai.
Pašvaldības līdzdalība	Infrastruktūras līdzfinansēšana investīciju projektu īstenošanai.
PPP modeļi	Publiskās–privātās partnerības projektu attīstība.

Politikas un regulējuma riski

Politikas un normatīvā regulējuma stabilitāte ir viens no būtiskākajiem faktoriem investoru uzticības veidošanā. Biežas vai neprognozējamas izmaiņas var negatīvi ietekmēt investīciju plānošanu.

Risks: Nodokļu politikas izmaiņas

Elements	Apraksts
Riska nosaukums	Nodokļu politikas izmaiņas
Riska apraksts	Valsts līmeņa nodokļu regulējuma izmaiņas rada nenoteiktību uzņēmējdarbības izmaksās.
Ietekme	Augsta
Varbūtība	Vidēja
Riska līmenis	Augsts
Ietekmes sekas	Investoru piesardzība, investīciju projektu pārskatīšana.

Riska vadības pasākumi

Pasākums	Apraksts
Proaktīva komunikācija	Savlaicīga informācijas apmaiņa ar uzņēmējiem.
Institucionāla sadarbība	Regulārs dialogs ar valsts institūcijām.

Darbspēka un sociālie riski

Darbspēka pieejamība un sociālie faktori tieši ietekmē uzņēmumu konkurētspēju un investīciju piesaistes iespējas.

Risks: Kvalificēta darbspēka trūkums

Elements	Apraksts
Riska nosaukums	Kvalificēta darbspēka trūkums
Riska apraksts	Demogrāfiskās tendences un migrācija samazina darbspēka pieejamību.
Ietekme	Ļoti augsta
Varbūtība	Augsta
Riska līmenis	Ļoti augsts
Ietekmes sekas	Ražošanas jaudu ierobežojumi, investoru atturēšana.

Riska vadības pasākumi

Pasākums	Apraksts
Reemigrācijas pasākumi	Atbalsts darbspēka atgriešanai.
Mājokļu politika	Dzīvojamā fonda pieejamības uzlabošana.

Vides un klimata riski

Vides un klimata pārmaiņas rada arvien lielāku ietekmi uz infrastruktūru un uzņēmējdarbības ilgtspēju.

Risks: Klimata pārmaiņu ietekme

Elements	Apraksts
Riska nosaukums	Klimata pārmaiņu ietekme
Riska apraksts	Ekstrēmi laikapstākļi var ietekmēt infrastruktūru un loģistiku.
Ietekme	Vidēja
Varbūtība	Vidēja
Riska līmenis	Vidējs
Ietekmes sekas	Papildu izmaksas uzņēmumiem un pašvaldībai.

Riska vadības pasākumi

Pasākums	Apraksts
Klimatnoturīga infrastruktūra	Ilgtspējīgu risinājumu ieviešana.
Ilgtspējas kritēriji	Zaļo investīciju veicināšana.

Krīžu un neparedzamo risku grupa

Šī riska grupa ietver zemas varbūtības, bet augstas ietekmes notikumus, kuri var būtiski ietekmēt uzņēmējdarbības vidi.

Risks: Pandēmijas un ārkārtas situācijas

Elements	Apraksts
Riska nosaukums	Pandēmijas un ārkārtas situācijas
Riska apraksts	Sabiedrības veselības vai drošības krīzes ierobežo ekonomisko aktivitāti.
Ietekme	Ļoti augsta
Varbūtība	Zema–vidēja
Riska līmenis	Augsts
Ietekmes sekas	Uzņēmējdarbības ierobežojumi, investīciju apstāšanās.

Riska vadības pasākumi

Pasākums	Apraksts
Krīžu rīcības plāns	Iepriekš definēti rīcības scenāriji.
Digitalizācija	Attālinātas darbības nodrošināšana.

RISKU UZRAUDZĪBA

Riski tiek pārskatīti:

- reizi gadā Attīstības programmas uzraudzības ietvaros;
- ārkārtas situācijās – nekavējoties.

EXCEL RISKĀ MATRICA

Risks	Varbūtība (1–5)	Ietekme (1–5)	Riska līmenis	Riska pakāpe
Globālā ekonomikas krīze	3	5	=B2*C2	Augsts
Procentu likmju pieaugums	5	5	=B3*C3	Ļoti augsts
Darbspēka trūkums	5	5	=B4*C4	Ļoti augsts
Nodokļu politikas izmaiņas	3	4	=B5*C5	Augsts
Pandēmija	2	5	=B6*C6	Augsts

Nosacītā formatēšana

- ≥ 20 – **sarkans**
- 10–19 – dzeltens
- ≤ 9 – zaļš

RĪCĪBAS PLĀNA TABULA

Rīcības virziens: Uzņēmējdarbības un investīciju piesaistes vides stiprināšana

Nr.	Rīcība	Apraksts	Atbildīgais	Sadarbības partneri	Termiņš	Rezultāta rādītāji	Riska faktori	Riska mazināšana
1	Visaptveroša uzņēmējdarbības vides analīze	Regulāra (ik pēc 3 gadiem) uzņēmējdarbības un investīciju vides izvērtēšana, iesaistot uzņēmējus un investorus	Pašvaldība (Attīstības pārvalde)	Uzņēmēju organizācijas, LIAA	2026 un turpmāk	Analīzes ziņojums apstiprināts	Zema iesaiste	Darbnīcas, aptaujas
2	Investīciju koordinācijas grupas izveide	Pastāvīga sadarbības platforma starp pašvaldību un valsts institūcijām	Pašvaldība	LIAA, ALTUM, NVA	2026	Izveidota grupa, nolikums	Institucionāla inerce	Politiskā mandāta nodrošināšana
3	Investoru apkalpošanas vienas pieturas princips	Vienots kontaktpunkts investoriem	Pašvaldība	LIAA	2026 un turpmāk	Apkalpoto investoru skaits	Resursu trūkums	Procesu digitalizācija
4	Investīciju projektu portfeļa papildināšana un uzturēšana	Gatavi zemesgabali, infrastruktūra, aprēķini	Pašvaldība	Zemes īpašnieki, LIAA, VAA	2026 un turpmāk	Projektu skaits portfelī	Tirgus pieprasījuma kritums	Nozaru diversifikācija
5	Krīžu rīcības plāns uzņēmējdarbībai	Reakcija uz Covid-19, finanšu krīzēm u.c.	Pašvaldība	Valsts institūcijas	2028	Apstiprināts plāns	Neprognozējamība	Scenāriju plānošana
6	Darbspēka piesaistes pasākumi	Reemigrācija, mājokļu politika	Pašvaldība	Izglītības iestādes (ViA, Valmieras tehnikums)	2027–2033	Darbspēka pieaugums	Demogrāfija	Ilgtermiņa politika

Rīcību īstenošanu uzrauga Valmieras novada pašvaldība, reizi gadā izvērtējot:

- sasniegtos rezultātus,
- KPI izpildi,
- risku attīstību.

INVESTĪCIJU PIESAISTES CEĻA KARTE

1. POSMS – SAGATAVOŠANA (2026)

Mērķis: institucionālā kapacitāte un dati

- Uzņēmējdarbības vides pilna analīze (SVID + PESTEL(papildus) + riski)
- Investīciju koordinācijas grupas izveide
- Investoru apkalpošanas procesu audits
- Prioritāro nozaru noteikšana

Rezultāts: pašvaldība gatava aktīvai investīciju piesaistei

2. POSMS – INFRASTRUKTŪRA UN PIEDĀVĀJUMS (2026–2028)

Mērķis: konkurētspējīgs investīciju piedāvājums

- Industriālo teritoriju attīstība
- Investīciju projektu portfelis
- Atļauju procesu saīsināšana
- Ilgtspējas kritēriju integrēšana

Rezultāts: “gatavi investīcijām” objekti

3. POSMS – AKTĪVA PIESAISTE (2026–2034)

Mērķis: investoru piesaiste prioritārajās nozarēs

- Mērķtiecīga sadarbība ar LIAA
- Investoru vizītes un prezentācijas
- Pašvaldības līdzdalība starptautiskos pasākumos
- Publiskā–privātā partnerība

Rezultāts: jaunas investīcijas un darbavietas

4. POSMS – NOTURĪBA UN IZAUGSME (2026–2034)

Mērķis: investoru noturēšana un paplašināšanās

- Pēcinvestīciju atbalsts
- Regulārs risku monitorings
- Uzņēmumu reinvestīciju veicināšana
- Inovāciju un eksporta atbalsts

Rezultāts: ilgtspējīga ekonomiskā izaugsme

IEKĻAUŠANA ATTĪSTĪBAS PROGRAMMĀ 2022–2028

Stratēģiskais mērķis

Konkurētspējīga, noturīga un investīcijām pievilcīga uzņēmējdarbības vide Valmieras novadā

Prioritāte

Uzņēmējdarbības un investīciju piesaistes veicināšana

Rīcības virziens

- Investīciju piesaistes institucionālās kapacitātes stiprināšana
 - Uzņēmējdarbības vides risku vadība
 - Darbspēka un infrastruktūras pieejamība
-

Sasniedzamie rezultāti (2033)

- Pieaug piesaistīto investīciju apjoms
- Pieaug darbavietu skaits

- Samazinās investīciju projektu īstenošanas laiks
 - Uzlabojas uzņēmēju apmierinātība ar pašvaldības darbu
-

Uzraudzības rādītāji

- Investīciju projektu skaits
- Radītās darbavietas
- Uzņēmumu reinvestīciju apjoms
- Riska situāciju skaits un reakcijas laiks